

Izveštaj Kulturnog vijeća o Programima javnih potreba u kulturi Grada Siska za 2016. godinu

Na Poziv za predlaganje Programa javnih potreba u kulturi Grada Siska u 2016. godini, prijavljeno je 113 programa, koje su predala 44 prijavitelja, u osam različitih područja: programi knjižne i nakladničke djelatnosti, programi glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti, programi scenske umjetnosti, programi nove medijske kulture, programi izložbene djelatnosti i likovne umjetnosti, filmska djelatnost, kulturno-umjetnički amaterizam i programi u cilju promidžbe Grada Siska.

Kulturno vijeće Grada Siska na svojim sjednicama, od 2.11.2015.- 22.1.2016.g. razmatralo je prispijele programe javnih potreba Grada Siska za 2016.g. Korišteni su predlošci Grada Siska za ocjenjivanje programa i Kriteriji, te uvid u dosadašnji rad podnositelja. Zbog što kvalitetnije procjene, dodatno su razmatrani i izvještaji podnositelja čiji su programi financirani u 2015.g. Članovi Vijeća nisu odlučivali o programima u kojima sudjeluju neposredno ili posredno. Želja je Vijeća bila da razina financiranja uspješnih programa bude barem istovjetna prošlogodišnjoj. Pokušali smo vrednovati i kontinuitet i tradiciju, kvalitetu, područje, specifičnosti programa i podnositelja, a istovremeno i značaj pojedinog programa, vodeći pri tome računa o relativno skromnim sredstvima za mnogo programa. Dovoljno je pregledati skupnu tablicu samo izabranih programa čiji je ukupni trošak višestruko veći od odobrenoga, a zahtjevi za financiranje od Grada Siska su četiri puta veći nego predviđena sredstva. Tu i vidimo osnovni problem financiranja programa javnih potreba u kulturi Grada Siska. Naime, radi se o iznimnoj živosti, različitim programima koji pokrivaju sva područja kulture i umjetnosti, a koju uglavnom organiziraju ili provode volonteri, ali istovremeno izuzetno stručni i cijenjeni kulturni radnici i umjetnici. Ogromna količina energije i kreacije, koja čini Grad Sisak prepoznatljivim na kulturnoj mapi Hrvatske, a i izvan Hrvatske, financirana je sa samo 5% ukupnih sredstava predviđenih u gradskom proračunu za kulturu. Sva ostala sredstva namijenjena su ostvarivanju programa gradskih ustanova u kulturi, na koje se osvrćemo u zadnjem dijelu ovog obrazloženja. Takav nesrazmjer rijedak je ili jedinstven u hrvatskoj kulturnoj praksi, naročito stoga što je Sisak, prema našim saznanjima, grad koji u Hrvatskoj izdvaja možda najviše za kulturu u odnosu na ukupan proračun, u odnosu na gradove slične veličine i u odnosu na broj zaposlenih u kulturi.

Drugi problem nastaje sve češćim okretanjem nositelja pojedinih programa prema manifestacionom, a manje prema vlastitoj "proizvodnji" kulture i umjetnosti. Takav oblik više pripada promidžbi Grada, te smo veći dio programa i svrstali u to područje, uz obvezu da do sljedećeg Poziva izgradimo kriterije i uvjete koji jasno razlikuju pojedina područja djelovanja. Smatramo da je dio problema i krivo tumačenje prijavljenih programa, tako da većina društava ne prijavljuje tzv. "redovni program", iako smisao njihovog rada i jest u održavanju proba, okupljanju i završnim izvedbama, a manje u organizaciji manifestacija, festivala i događanja, koji bi, eventualno, mogli i morali biti rezultat ranijeg rada, opisanoga i prijavljenoga na Poziv. Takav sličan nesporazum se događa i s ustanovama, tako da Dom kulture i Knjižnica nisu prijavili svoje dugogodišnje i značajne djelatnosti kao što su Plesni studio i Dramski studio, odnosno izuzetno uspješne i posjećene književne susrete, smatrajući da je to "redovni program".

Kulturno vijeće smatra da bi za manifestacije trebali dodatno raspisati natječaj koji bi kroz male "grantove" omogućio još veću živost kroz cijelu godinu i uključio i one sastavnice sisačke kulturne scene koji se na Poziv ne javljaju, ali pridonose kulturnoj raznolikosti Grada. U tom smislu dio programa predlažemo za financiranje, ali iz drugih izvora gradskog proračuna.

Nastojali smo pratiti uvjete natječaja i stoga i izvještaj oblikovali prema područjima, bez obzira što neki programi spadaju ili su prijavljeni na više njih. Pri vrednovanju programa vodili smo računa da svi programi, odnosno nositelji koji su prošle godine dobili sredstva i od Ministarstva kulture

svakako budu i u ovoj godini financirani od Grada Siska.

Vijeće i dalje smatra da je prioritet u kulturi Grada izrada Kulturne strategije, koja postaje i uvjet za bilo kakav ozbiljniji gradski kulturni projekt. Tome treba pristupiti ozbiljno, temeljito i stručno uz uključivanje i struke i brojnih sastavnica gradske kulture iz svih područja.

Kulturno – umjetnički amaterizam

Osnivanjem Zajednice udruga u kulturi grada Siska (Zajednica) trebalo je organizacijski, stručno, financijski, knjigovodstveno i administrativno pomoći udrugama da se one bave kreacijom, a stručna služba “administracijom” i organizacijom. U nekim se elementima to i dogodilo, ali stjecajem okolnosti, nažalost većina pretpostavki nije se ostvarila. Iz programa za 2016.g. vidljivi su znakovi promjene i ovo vijeće će nastojati pomoći u oblikovanju Zajednice i stvaranju uvjeta autonomije Zajednice i pojedinih članica. Dio programa koji ujedinjuje seminare i radionice za više srodnih društava izuzetno je prihvatljiv i primjer je racionalizacije i stručnog osposobljavanja vlastitim snagama. Grad Sisak je napravio izuzetan korak omogućavanjem boljih prostornih uvjeta za dio društava u sklopu Kazališta 21, što je bitan preduvjet razvoju djelatnosti.

Uz sve ranije navedeno, Vijeće smatra da bi se do sljedeće godine Zajednica mogla osposobiti za autonomnije djelovanje i u smislu planiranja i odlučivanja o programima kulturno umjetničkog amaterizma prema modelima i primjerima Pule i nekih drugih istarskih gradova. Pri tome treba jasno definirati ulogu i poziciju Doma kulture u odnosu na Zajednicu i kulturno umjetnički amaterizam, ali i na cjelokupno gradsko stvaralaštvo.

Pojedina društva dobila su i potporu Ministarstva kulture u 2015.g., što je dokaz kako se sredstva mogu ostvariti i iz drugih izvora zahvaljujući odličnim programima.

Programi knjižne i nakladničke djelatnosti

Već u prošloj godini Vijeće je dalo potporu ovoj djelatnosti, što je urodilo novim, zanimljivim, dobro obrazloženim i kvalitetnim programima koji su izvrsno povezani s gradom, njegovom sadašnjošću i prošlošću. Nova imena, uz stare nositelje unijela su možda najveće promjene i raznolikost u kulturni život Grada. Nadamo se da je i Vijeće pridonijelo tome, jer smo prošle, a i ove godine omogućili najznačajnije povećanje sredstava u odnosu na 2014.g. Naravno da i u ovom području mora doći do detaljnijeg definiranja kriterija po uzoru na Ministarstvo, koje, inače već dugi niz godina sufinancira i Kvirinove poetske susrete koji ove godine obilježavaju 20 g. postojanja i časopis Riječi.

Programi glazbene i glazbeno-scenske umjetnosti

Kao i u većini ostalih programa, pazili smo da se odnose na sve generacije. Ovdje bismo mogli dodati: i na sva područja, tako da su zastupljeni i klasična glazba, pop, rock, jazz, blues, moderna glazba mladih, ali i glazbena edukacija kao i predstavljanje glazbene tradicije i baštine. Vijeće smatra da bi većina programa trebala u sebi sadržavati i edukativni dio, uz čestitke onima koji su i prošle godine financirani od Ministarstva kulture i nagrađivani kao najuspješniji u svom području u Hrvatskoj.

Vijeće svakako preporuča financiranje Međunarodnog orguljaškog festivala Ars organi Sisciae, ali istovremeno smatra da nadležni upravni odjel, odnosno gradska uprava moraju neodložno utvrditi

tko je nositelj ovog projekta, koji je odnos s Galerijom Striegl i konačno smjestiti glazbeno scensku djelatnost u okvire u koje po stručnom, umjetničkom i zakonskom okviru pripada, a to nikako nije Galerija Striegl. Mi smo na taj problem upozorili i prošle godine te i dalje smatramo kako se radi o kulturološkoj besmislici koja nema primjera. Posljedica neuređenih odnosa je i podatak, službeno objavljen povodom prošlogodišnjeg festivala, da Grad Sisak NIJE financirao festival, iako smo mi, kao Vijeće, odobrili sredstva koja su osigurana u gradskom proračunu predlagачu programa, Galeriji Striegl.

Programi scenske umjetnosti

Kazališna scena Siska na putu je povratka na nekadašnje uspjehe, naročito u području kazališnog amaterizma. Nažalost to ne prati i profesionalna kazališna scena Gradskog kazališta. Raznolikost Daskinih programa i obilježavanje 40 godina od osnivanja ove kazališne sisačke “prethodnice” te uspjesi mlade sisačke Scene, uz sufinanciranje Ministarstva kulture poticaj su za razgovor na temu kojom bi se obuhvatile sve sastavnice sisačkog kazališnog života.

Programi nove medijske kulture

Kao što samo ime i govori, u ovom je području puno novoga. Vijeće smatra da su programi u ovom području znatno iznad većine ponuđenih programa po svojoj kvaliteti, ambicioznosti, utemeljenosti, financijskom i programskom obrazloženju, što je vidljivo i iz prošlogodišnjeg prihvatanja većeg dijela programa i od Ministarstva kulture. Međutim, problem svakako predstavlja to, što su sredstva za financiranje ukupno ista kao prošle godine. Naime, dva su NOVA programa iz ovog područja prema jednoglasnom mišljenju Vijeća, najveće osvježenje kulturnih programa u 2016.g. (*“Re;Think-festival ulične umjetnosti”* i *“Grad na drugi pogled”*). Slijedom navedenoga, Vijeće se našlo u neugodnoj poziciji. Kako ne smanjiti sredstva programima i nositeljima koji već godinama uspješno djeluju, a istovremeno omogućiti i stimulirati NOVE projekte i ideje? Pokušali smo to riješiti raspodjelom sredstava i sa stavke promidžbe.

Svakako i u ovom području kao i u cjelokupnom segmentu kulture koji ne obuhvaća ustanove kulture – predlažemo povećanje sredstava od barem 50%, jer bi na taj način omogućili najkvalitetnijim programima optimalno ostvarenje.

Programi izložbene djelatnosti i likovne umjetnosti

Budući da je veliki dio ove djelatnosti obuhvaćen i djelovanjem svih ustanova, relativno je malen broj pristiglih programa, ali među njima ima izuzetno zanimljivih i inovativnih prijedloga. Također smatramo neophodnim usklađivanje djelatnosti i stručno oblikovanje kroz strateške dokumente.

Filmska djelatnost

Iako su iz programa Doma kulture iz nama nepoznatih razloga nestala čak dva izuzetno uspješna filmska festivala koje je Vijeće prošle godine visoko vrednovalo, djelomična nadopuna ostvaruje se kroz programe udruga. Kao i kod većine ostalih djelatnosti neshvatljiv je odnos ustanove **Doma kulture Kristalna kocka vedrine** čiji je osnivač Grad prema važnoj i dugogodišnjoj uspješnoj sastavnici sisačke kulture. SEFF i Fibula bili su festivali koje je znatno sufinanciralo i Ministarstvo kulture, postali su prepoznatljivi u svijetu, pridonijeli kvaliteti filmskog programa i broju posjetitelja. Ti su festivali posredno razlogom za znatno financiranje, naročito sredstvima HAVC-a za opremanje dvorane Doma kulture. Prestankom ovih festivala izgubili smo i sredstva Ministarstva i potporu HAVC-a i filmskih umjetnika, a kulturna javnost grada ostala je uskraćena za nezamjenjiv

umjetnički i kulturni događaj. Nezamislivo je i potpuno neprimjereno da osnivač (Grad Sisak) financira funkcioniranje filmske i kinoprikazivačke djelatnosti kroz plaće zaposlenika, materijalne troškove, posredne administrativno financijske troškove i potporu promidžbi, a da se prihod od ulaznica ne koristi za unaprijeđivanje ili djelovanje filmske djelatnosti. Osim toga, Vijeće smatra da se ne mogu samovoljno ugasiti tako važni kulturni događaji, koje je, da besmislica bude još veća, ravnateljica Doma kulture u prošlogodišnjem predavljanju istakla kao najzanimljivije programe.

Programi ustanova kulture

Osim ranije navedenoga, Vijeće drži da je na gradskim ustanovama kulture obveza i odgovornost za koordinaciju i usklađivanje programa, koja u potpunosti nedostaje. Slijedom toga i primjedbe i sugestije se nisu bitno promijenile u odnosu na prošlu godinu.

U programskom smislu, osim **Gradskog muzeja Sisak** koji se svakako ističe svojim bogatim i izvrsno obrazloženim programima, konstatirali smo da je **Gradska knjižnica Vlado Gotovac** izdvojila nekoliko izvrsnih najvažnijih programa, dok ostale smatra redovnom djelatnošću i ne predlaže ih, iako kvalitetom i značajem itekako zaslužuju biti (i jesu) dio zadovoljavanja javnih potreba u kulturi, da su programi **Galerije Striegl** u glazbeno scenskom području izuzetno važni za kulturu Grada, ali istovremeno potpuno neprirodno vezani i opterećuju djelovanje i odlične programe likovne i galerijske djelatnosti, te da je u **Domu kulture Kristalna kocka vedrine** najviše nesporazuma i nejasnoća u programskom, financijskom i organizacijskom smislu. Stoga je jednoglasan zaključak Kulturnog vijeća da je neophodna reorganizacija i usklađivanje djelatnosti ustanova kulture Grada Siska, te znatna promjena u traženju različitih izvora financiranja, osim iz gradskog proračuna (Eu fondovi, pokrovitelji, ministarstva).

Kulturno vijeće smatra da bi rebalansom, naročito nakon primitka obavijesti o financiranju programa od strane Ministarstva kulture, trebalo sva programska sredstva uskladiti i prikazati objedinjeno, uključujući i sredstva za programe ustanova ili u "javnim potrebama" ili uz stavke pojedinih ustanova.

Budući da neki projekti nisu do kraja razjašnjeni (dio manifestacija) ili su predmet eventualne prosudbe ako se realiziraju (međunarodna suradnja/poziv) ili ovise o financiranju iz drugih izvora (Ministarstvo kulture) pod stavkom Rezervirana sredstva za dio manifestacija, međunarodnu suradnju i ostale programe (financirane i iz izvora Ministarstva, a koji nisu uvršteni u javne potrebe Grada Siska za 2016.g.) u rebalansu proračuna treba izdvojiti optimalan iznos.

U Sisku, 22. siječnja 2016.g.

Kulturno vijeće
predsjednik
Nebojša Borojević